

Ministerstvo kultury České republiky

Maltézské náměstí 1

118 01 Praha 1 – Malá Strana

telefon: 257 085 111

fax: 224 318 155

e-mail: posta@mkcr.cz

V Praze dne 31. 10. 2008
Č. j.: 6178/2008

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní památkové péče rozhodlo ve věci prohlášení souboru mobiliáře zámecké kaple sv. Bartoloměje v Žampachu, okres Ústí nad Orlicí, Pardubický kraj, za kulturní památku.

Ministerstvo kultury v tomto řízení, jehož účastníky podle § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád v platném znění, jsou vlastníci věci Pardubický kraj, se sídlem Komenského náměstí 125, 530 02 Pardubice – Staré Město a správce věci Domov pod hradem Žampach, se sídlem Žampach č.p. 1, 564 01 Žamberk, podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, **prohlašuje** soubor mobiliáře zámecké kaple sv. Bartoloměje v Žampachu, okres Ústí nad Orlicí, Pardubický kraj, za kulturní památku. Soubor zahrnuje: hlavní oltář svatého Bartoloměje, obraz svaté Anny, obraz svatého Josefa a dvě sošky andílků.

Odůvodnění:

Charakteristika, popis:

Hlavní oltář sv. Bartoloměje: menza hranolová se zlaceným christogramem. Svatostánek má portálová dvířka rovněž zdobená zlaceným christogramem. Retabulum je tvořeno bohatě vyřezávanými rozvilinovými výhonky. Uvnitř je v černém profílovaném rámu s vyřezávanými rohovými ušima, zdobeném vnitřní a vnější zlacenou lištou, vsazen oltářní obraz sv. Bartoloměje. Světec je zobrazen v typickém ikonografickém pojetí, v levici drží knihu a v pravici má nůž. V pozadí se odehrávají dva simultánní výjevy z apoštolova života – křest šlechtičen a svlékání z kůže. V horní části obrazu andílci přinášejí vavřínový věnec a palmovou ratolest. Světec stojí pravou nohou na kameni, na němž je napsáno datum 1678.

Rozměry celého oltáře: cca 520 x 500 cm, šířka vrchní desky menzy: cca 253 cm, výška menzy: 108 cm, rozměry svatostánku: 66 x 60 cm, rozměry obrazu: 270 x 178 cm, šířka vlastního rámu: 21 cm. Rozvilinový oltář pochází z období kolem roku 1700 s mladšími doplňky; obraz nesignován, datován 1678.

Obraz sv. Anny: scéna se odehrává v interiéru s otevřeným průhledem do krajiny, strop místnosti je porostlý vinnou révou. Sv. Anna je zobrazena v tradičním ikonografickém námětu, jak vyučuje Pannu Marii. Kolem hlavy má světice ovázan šátek a na kolena má položenou otevřenou knihu. Pravou nohu opírá o stupínek, levicí ukazuje na desky s desaterem visící na stěně a pravicí objímá Pannu Marii kolem ramen. V popředí vlevo se nachází košík s růžemi a vpravo je o stůl opřena přeslice, v míse na stole leží dvě vřetená. V levé části pozadí jsou dvě holubice. Na listu otevřené knihy pod rukama Panny Marie jsou znázorněny iniciály MJ, letopočet 1846 (1896?) a název Gryesberg (Kyšperk). Pod vřetenem se nachází další signatura a datace, ale jsou málo čitelné. Rozměry obrazu: 170 x 108 cm, šířka vlastního rámu: 14 cm. Autorem obrazu je Jan Umlauf (připsáno na základě signatury JU), datováno rokem 1846 (1896?).

Obraz sv. Josefa: Sv. Josef, oblečený do pláště s vlajícími cípy, drží oběma rukama Ježíška v bílé košili a oba společně přidržují lilii. V pozadí po levé straně je namalován na kopci se tyčící hrad a pod ním zámek. Jedná se o domnělou podobu hradu Žampach, hrádku Chudoba a rezidence pod hradem. Nahoře se v oblacích se vznášejí hlavičky andílků. Rozměry obrazu: 170 x 108 cm, šířka vlastního rámu: 14 cm. Autorem obrazu je Jan Umlauf (připsáno), datováno kolem poloviny nebo v 2. polovině 19. století.

Dvě sošky andílků: oba andělci jsou okřídlení, s rouškou kolem pasu spadající až k zemi, ruce si opírají jeden o pravé a druhý o levé koleno. Stojí na hranolových soklech a na hlavě mají posazen nástavec ve formě echinu a abaku. V minulosti měli puttiové funkci karyatid. Výška: 74 cm. Anonym, první polovina 18. století.

Podnět na prohlášení souboru mobiliáře v zámecké kapli v Žampachu, za kulturní památku zaslal Ministerstvu kultury Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích. Hlavní oltář sv. Bartoloměje představuje „*vysoce umělecky hodnotný obraz pocházející z původního vybavení zámku v kvalitním řezaném rozvilinovém rámem. Oltář byl vytvořen kolem roku 1700 a v pozdějších letech byl zčásti upravován. Obraz pochází z roku 1678 a je dílem neznámého autora. Zobrazuje sv. Bartoloměje v obvyklé ikonografii a s výjevem ze světceva života. Rám je polychromovaný. Oltář sv. Bartoloměje představuje významný doklad raně barokního slohového uměleckého celku navrženého pro interiér zámecké kaple. Je kvalitní prací vypovídající o vysoké úrovni umělecké produkce daného období v českých zemích.*“ Obraz sv. Anny je „*kvalitní ukázkou díla východočeského regionálního malíře Jana Umlaufa, žáka Josefa Füricha. Obraz zachycuje obvyklou ikonografii postavy sv. Anny vyučující P. Marii v interiéru místnosti, s otevřeným výhledem do krajiny. Dílo je signováno a datováno letopočtem 1846 (1896?).*“ Obraz sv. Josefa je „*zajímavou ukázkou díla východočeského regionálního malíře Jana Umlaufa, žáka Josefa Füricha. Obraz pochází z období kolem poloviny nebo ze 2. poloviny 19. století a představuje sv. Josefa v obvyklém ikonografickém znázornění; v pozadí je zobrazena místní historizující architektura.*“ Dvě sošky andílků jsou „*zajímavým příkladem rustikalizujícího barokního řezbářství provinciální úrovně. Postavy andílků tvoří protějšky, jejich autor je neznámý a pocházejí z 1. poloviny 18. století.*“

K problematice se dopisem ze dne 16. 07. 2008 pod č.j. 15267/2008/REUP vyjádřil odbor regionálního rozvoje a územního plánování Městského úřadu Žamberk, který souhlasil s prohlášením hlavního oltáře sv. Bartoloměje, obrazu sv. Anny a obrazu sv. Josefa, za kulturní památku, s tím, že *„oltář sv. Bartoloměje představuje významný doklad raně barokního slohového uměleckého celku navrženého pro interiér zámecké kaple a obrazy sv. Anny a sv. Josefa jsou kvalitními ukázkami děl východočeského regionálního malíře J. Umlaufa z 19. století...“* Týž odbor nesouhlasil s prohlášením dvou sošek andílků za kulturní památku, protože *„nejsou přes svou historickou a uměleckou hodnotu významným dokladem historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti...“*

Podle ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, se k problematice prohlášení věci za kulturní památku dne 14. 08. 2008 pod č.j. KrÚ-36091/2008/OKPP vyjádřil odbor kultury a památkové péče Krajského úřadu Pardubického kraje, který ve svém vyjádření nesouhlasil s návrhem na prohlášení hlavního oltáře sv. Bartoloměje, protože *„v současné době je oltář rozložený a na původním místě se nachází pouze oltářní mensa s torzem dřevěné konstrukce oltáře. Části oltáře se nacházejí na podlaze za oltářní mensou. Při prohlídce na místě samém, nebylo však možné zjistit, zda je oltář kompletní nebo jaký je rozsah jeho dochovaných částí...“* Týž odbor souhlasil s návrhem na prohlášení obrazů sv. Josefa, sv. Anny, sv. Bartoloměje a dvou sošek andílků, za kulturní památku, s odůvodněním, že *„obrazy a dvojice sošek andílků ze zámecké kaple Sv. Bartoloměje ze Žampachu mají uměleckořemeslnou a památkově-historickou hodnotu. Oltářní obraz sv. Bartoloměje pochází z roku 1678 je vysoce umělecky cenný a je autentickým dokladem původního vybavení zámku. Na obraze Sv. Josefa je vyobrazena budova bývalého jezuitského repositoria, z něhož přestavbou vznikl současný zámek. Není tedy pochyb, že obraz je spojen s tímto místem a je dokladem životního způsobu a prostředí společnosti. Autorem kvalitních obrazů Sv. Josefa a Sv. Anny je Jan Umlauf, který patří k významným tvůrcům spjatým s ústecko-orlickým regionem. Sošky andílků v neobvyklých pozicích jsou zajímavým příkladem regionálního barokního řezbářství z první poloviny 18. stol. Uvedené obrazy a dvojice andílků mají vypovídací historickou hodnotu pro hmotnou kulturu východočeského regionu.“*

Ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, byl o podání návrhu písemně vyzooměn správce věci Domov pod hradem Žampach navržené na prohlášení za kulturní památku (dopisem ze dne 13. 06. 2008). Účastník převzal dopis dne 17. 06. 2008.

Dopisem ze dne 19. 08. 2008, který účastník převzal dne 21. 08. 2008, mu bylo v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, umožněno, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřil k podkladům, které Ministerstvo kultury v průběhu řízení shromáždilo. Účastník tohoto práva nevyužil.

Na základě výše uvedených důkazů dospělo Ministerstvo kultury k tomuto závěru: Předmětné věci se nacházejí v zámecké kapli sv. Bartoloměje v Žampachu (součást zámku, který je kulturní památkou s r. č. ÚSKP ČR 17602/6-4167). Oltářní obraz sv. Bartoloměje z konce 17. století představuje kvalitní výtvarné dílo z barokního období a je dokladem původního vybavení zámku. Obrazy sv. Anny a sv. Josefa jsou hodnotnými díly místního umělce Jana Umlaufa z 19. století. Sošky andílků dokládají úroveň regionálního uměleckého řemesla v 18. století. Soubor mobiliáře vhodně dotváří prostor zámecké kaple sv. Bartoloměje. Ministerstvo kultury po předložení veškerých důkazů a fotodokumentace

shledalo dostačující důvody k prohlášení výše zmíněné věci za kulturní památku dle § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání rozkladu). O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

Mgr. Petra Ulbrichová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Příloha č. 1: Soubor mobiliáře zámecké kaple sv. Bartoloměje v Žampachu, okres Ústí nad Orlicí, Pardubický kraj, fotodokumentace obr. č. 1-6; nedílná součást tohoto rozhodnutí

Obr. č. 1 – hlavní oltář sv. Bartoloměje

Obr. č. 2 – hlavní oltář sv. Bartoloměje

Obr. č. 3 – obraz sv. Anny

Obr. č. 4 – obraz sv. Josefa

Obr. č. 5 a 6 – sošky andílků

Ministerstvo kultury České republiky

Maltézské náměstí 1

118 01 Praha 1 – Malá Strana

telefon: 257 085 111

fax: 224 318 155

e-mail: posta@mkcr.cz

Pardubický kraj
Komeského náměstí 125
530 02 Pardubice – Staré Město

Domov pod hradem Žampach
Žampach č.p. 1
564 01 Žamberk

Váš dopis značky

Naše značka
k č. j. 6178/2008

Vyřizuje/linka
Mgr. Petra Mašitová, Ph.D./429

V Praze dne

31. 10. 2008

Věc: Soubor mobiliáře zámecké kaple sv. Bartoloměje v Žampachu, okres Ústí nad Orlicí, Pardubický kraj – rozhodnutí o prohlášení za kulturní památku

V příloze Vám zasíláme rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. 6178/2008 ve výše uvedené věci.

Mgr. Petra Ulbrichová

vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Příloha: 1x rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. 6178/2008

Ministerstvo kultury
odbor památkové péče
Maltézské náměstí 1
118 01 Praha 1 - Malá Strana
IČO: 00023871

Stejnopis obdrží:

1. Národní památkový ústav, ústřední pracoviště;
2. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích;
3. Krajský úřad Pardubického kraje, odbor kultury a památkové péče;
4. Městský úřad Žamberk, odbor regionálního rozvoje a územního plánování;
5. vlastní.